

PARLAMENTUL EUROPEAN

2004



2009

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

2008/2125(INI)

5.11.2008

AVIZ

al Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

destinat Comisiei pentru afaceri juridice

conținând recomandări adresate Comisiei privind e-justiția
(2008/2125(INI))

Raportor pentru aviz (*): Luca Romagnoli

(Inițiativă – articolul 39 din Regulamentul de procedură)

(*) Comisii asociate – articolul 47 din Regulamentul de procedură

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne recomandă Comisiei pentru afaceri juridice, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- A. întrucât tehnologiile electronice sunt prezente în numeroase aspecte ale vieții de zi cu zi și s-ar putea dovedi utile în ceea ce privește mărirea eficienței justiției interne și transnaționale; întrucât cadrul juridic al spațiului european de justiție, libertate și securitate ar trebui să se reflecte într-o dimensiune electronică și virtuală europeană, în care textele juridice ar trebui să fie ușor de înțeles, traduse și accesibile tuturor utilizatorilor interesați, inclusiv simplilor cetățeni, dezvoltându-se, în măsura posibilităților, interacțiunile on-line;
- B. întrucât definiția e-justiției este cuprinzătoare, acoperind utilizarea tehnologiilor electronice în general, sfera de aplicare a acestei definiții nu este neapărat legată de conceptul de e-justiție astfel cum este interpretat de Comisie în Comunicarea sa din 30 mai 2008 intitulată „Către o strategie europeană în domeniul e-justiției” (COM(2008)0329) și de Grupul de lucru al Consiliului pentru e-justiție;
- C. întrucât, după cum se subliniază în raportul Comisiei europene pentru eficiența justiției (CEPEJ) privind utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în sistemele judiciare europene, aplicarea tehnologiilor electronice în domeniul justiției nu are întotdeauna un efect pozitiv și, pentru a obține rezultate satisfăcătoare, acțiunea trebuie întreprinsă la nivel instituțional și strategic;
- D. întrucât ideea de a crea un portal/o rețea destinat(ă) e-justiției este salutară, dar este necesar să fie luate, fără greș, în considerare atât nevoile cetățenilor UE, cât și cele ale profesioniștilor din domeniul dreptului, și să se faciliteze accesul la justiție prin punerea la dispoziție a unor mijloace de acces la informații transparente și ușor de utilizat; întrucât relația dintre cetățenii UE și autoritățile publice naționale ar trebui, prin urmare, facilitată, iar victimele infracțiunilor, suspecții și „utilizatorii justiției” în general ar trebui să beneficieze de instrumentele juridice ale UE în viața lor de zi cu zi; în același timp, pentru a fi cu adevărat eficient, portalul/rețeaua ar trebui inclus(ă) cu titlul de proiect-pilot în cadrul rețelelor transeuropene prevăzute la articolul 154 din Tratatul CE și dezvoltat(ă) cu ajutorul soluțiilor de interoperabilitate pentru administrațiile publice europene (ISA) (COM(2008)0583),
- E. întrucât obiectivul creării unui spațiu european de justiție cunoaște o anumită întârziere, provocată de numărul redus al autorităților judiciare care au acces la acțiunile de formare judiciară organizate de UE, iar instrumentele electronice și-ar putea aduce o contribuție semnificativă la propagarea pe scară largă a unei culturi judiciare europene, care constituie baza viitorului spațiu european de justiție;
- F. întrucât tehnologia informației s-a dovedit un instrument eficient în combaterea criminalității transnaționale, fapt evidențiat de rezultatele obținute, de exemplu, de Sistemul de informații Schengen și evoluțiile sale ulterioare, utilizarea unor tehnologii de

vârf în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale ar trebui valorificată la maximum, iar proiecte precum Sistemul european de informații cu privire la cazierele judiciare ar trebui să se bucure de cel mai larg sprijin posibil, inclusiv din punct de vedere financiar;

- G. întrucât actualul sistem de obținere a probelor penale din alte state membre se bazează în continuare pe instrumentele lente și ineficiente oferite de asistența reciprocă în materie penală; întrucât, acolo unde este cazul și numai dacă prin aceasta nu este afectată poziția juridică a persoanei care depune mărturie, utilizarea unor tehnici precum videoconferința ar reprezenta un progres important în ceea ce privește strângerea probelor de la distanță;
 - H. întrucât, în principiu, crearea unui spațiu european de justiție atrage după sine și consolidarea drepturilor fundamentale și a garanțiilor procedurale ale cetățenilor UE, iar această strategie ar trebui implementată cu respectarea deplină a celor mai înalte standarde de protecție a datelor;
 - I. întrucât măsurile legislative destinate să asigure o mai bună cunoaștere a sistemelor de justiție penală ale celorlalte state membre ar trebui completate prin punerea la dispoziție on-line a acestor cunoștințe,
1. Parlamentul European invită Comisia să completeze spațiul european de justiție, libertate și securitate cu un spațiu de e-justiție:
 - (a) luând măsuri concrete în vederea realizării unui spațiu european de e-justiție;
 - (b) stabilind cu claritate care sunt aspectele care fac obiectul acțiunii Uniunii Europene, de exemplu prin utilizarea unei definiții diferite sau prin prefixarea termenului „e-justiție” cu sigla UE: „UE e-justiție” sau „UE-justiție”;
 - (c) elaborând, împreună cu Parlamentul, un plan de acțiune privind UE-justiția;
 - (d) lansând portalul/rețeaua de e-justiție și răspunzând, în același timp, atât nevoilor cetățenilor Uniunii Europene, cât și acelorale celor care exercită profesii juridice, și garantând punerea la dispoziție a unor mijloace transparente și ușor de utilizat pentru accesul la informații, care să valorifice, în special, rețelele transeuropene menționate la articolul 154 din tratatul CE și dezvoltate prin intermediul ISA;
 - (e) utilizând pe scară largă instrumentele electronice în dezvoltarea unei culturi judiciare europene;
 - (f) valorificând pe deplin potențialul noilor tehnologii pentru a preveni și a combate criminalitatea transnațională;
 - (g) îmbunătățind și furnizând, fără întârziere, instrumente care să permită ameliorarea cercetării judecătorești în alte state membre, precum videoconferința;
 - (h) consolidând drepturile fundamentale și garanțiile procedurale în procedurile penale, precum și protecția datelor ca parte integrantă a elaborării și aplicării planului de acțiune privind UE-justiția.

ANEXĂ LA PROPUNEREA DE REZOLUȚIE:

RECOMANDĂRI DETALIAȚE PRIVIND CONȚINUTUL PROPUNERII SOLICITATE

1. (Acțiuni concrete în vederea realizării spațiului european de justiție) Primul pas în această direcție ar consta, desigur, din dotarea fiecărei autorități judiciare din UE cu un computer, o adresă de e-mail și o conexiune la internet. Acest deziderat ar putea să pară un truism, dar, din nefericire, nu este cazul: în numeroase cazuri, autoritățile judiciare nu sunt dotate cu acest echipament indispensabil și, chiar dacă sunt, nu au posibilitatea sau voința de a-l utiliza. Această situație trebuie remediată.
2. (Identificarea clară a sferei de aplicare a e-justiției) Pentru a evita neînțelegerile, ar fi indicat să se identifice cu claritate aspectele care fac obiectul acțiunii Uniunii Europene, utilizându-se, de exemplu, o definiție diferită sau adăugându-se acronimul UE la termenul de e-justiție: „UE e-justiție” sau „UE-justiție”;
3. (Planul de acțiune privind UE-justiția) Pentru a evita fragmentarea și a îmbunătăți coordonarea și coerența, Comisia ar trebui să elaboreze, împreună cu Parlamentul, un plan de acțiune privind UE-justiția care să aibă drept public țintă cetățenii și profesioniștii din domeniu și să propună o strategie destinată să asigure crearea spațiului european de justiție în cele mai bune condiții posibile. Din acest punct de vedere, instituțiile UE și statele membre ar trebui să coopereze în mod loial (articolul 10 din tratatul CE), angajându-se să se înștiințeze reciproc cu privire la orice informație pertinentă, inclusiv legislația nou adoptată, după cum se procedează, *mutatis mutandis*, în domeniul pieței interne în ceea ce privește schimbul de informații privind reglementările tehnice naționale. Totodată, deși orice măsură care vizează îmbunătățirea înțelegerii reciproce a informațiilor este salutară, trebuie să se acorde atenție definirii și limitării cu precizie a utilizării traducerii automate, întrucât aceasta ar putea induce în eroare.
4. (Portalul UE-justiție) Portalul ar trebui să le ofere cetățenilor Uniunii Europene informații cu privire la sistemul de justiție penală al statelor membre, în special în ceea ce privește drepturile lor, inclusiv informații practice privind autoritățile competente și modalitățile prin care se pot adresa acestora, modalitățile de obținere a formularelor, asistența juridică, listele de avocați în măsură să se ocupe de clienți străini; portalul ar trebui, de asemenea, să pună la dispoziția profesioniștilor din domeniul dreptului legislația Uniunii Europene și legislația importantă a statelor membre; site-urile Formării Judiciare Europene (FJE), al Rețelei Judiciare Europene (RJE) în materie civilă și comercială, al Rețelei Europene de Formare Judiciară (REFJ) și altele oferă deja numeroase informații utile. Cu toate acestea, informațiile respective sunt fragmentare și greu de găsit; deciziile judiciare pertinente ar trebui puse la dispoziție; toate aceste informații ar trebui să poată fi obținute atât online, cât și offline, și ar trebui să se acorde deosebită atenție mecanismelor de sincronizare care oferă informații actualizate (fluxurile RSS).
5. (Formare judiciară) Pentru a difuza cultura judiciară europeană și a ajunge la un număr cât mai mare posibil de autorități judiciare încă din momentul intrării în magistratură, fiecărei autorități judiciare proaspăt numite ar trebui să i se furnizeze un fel de „trusă de supraviețuire”, sub forma unui CD sau al unei chei USB conținând Tratatul UE, Tratatul

CE, precum și textele fundamentale privind cooperarea judiciară și informații privind sistemele judiciare ale celorlalte state membre. De asemenea, trebuie avute în vedere și publicațiile UE destinate cetățenilor, care oferă informații practice cu privire la cooperarea judiciară la nivelul UE și la sistemele penale ale statelor membre. În plus, instrumentele electronice de formare oferite de REFJ, care reprezintă instituțiile de formare profesională a magistraților din întreaga Uniune Europeană, ar trebui să primească atenția și susținerea cuvenite din partea Comisiei și a Consiliului.

6. (Prevenirea și combaterea criminalității transnaționale) Până în prezent, cea mai importantă aplicație a e-justiției în cadrul justiției penale o constituie crearea Sistemului european de informații cu privire la cazurile judiciare. Pentru a fi eficient, acest sistem necesită susținerea oferită de o structură electronică capabilă să interconecteze toate cazurile judiciare naționale¹, care ar trebui să fie creată fără întârziere. O altă aplicație IT importantă în spațiul de justiție, libertate și securitate este Sistemul de informații Schengen (SIS), o bază de date de mare capacitate care permite autorităților competente din statele membre să facă schimb de informații și să coopereze sub numeroase forme, inclusiv prin transmiterea mandatelor europene de arestare în condiții de siguranță și într-un mod extrem de rapid. După cum se remarcă și în Rezoluția Parlamentului European din 2 septembrie 2008,² Eurojust este un actor-cheie în lupta împotriva criminalității transnaționale la nivelul UE. Rolul său de coordonare este fundamental pentru combaterea formelor grave ale fenomenului criminalității, caracterizate prin gradul tot mai mare de utilizare a mijloacelor tehnologice. Datorită sistemului IT inovator de prelucrare a datelor de care dispune Eurojust (sistemul E-POC), numărul cazurilor rezolvate de Eurojust în 2008 a atins pragul de 1000. Exemplele de acest tip trebuie să devină tot mai numeroase și să beneficieze de surse de finanțare ale Uniunii Europene.
7. (Videoconferință) Utilizarea videoconferinței în cadrul procedurilor penale reprezintă o practică relativ comună în anumite state membre. Aceasta permite luarea depozițiilor persoanelor puse sub acuzare, a martorilor sau a experților în absența fizică a acestora și, în paralel, asigurarea unei protecții adecvate persoanelor care au nevoie. Convenția europeană privind asistența judiciară reciprocă în materie penală din 2000 stabilește anumite reguli privind audierea prin videoconferință a martorilor, a persoanelor puse sub acuzare și a experților. Până în prezent, convenția a fost ratificată de 24 de state membre. Parlamentul European invită statele membre să finalizeze procesul de ratificare în cel mai scurt termen posibil. Nu sunt încă disponibile statistici privind modul concret în care se utilizează videoconferința. Se pare totuși că această tehnică nu este pe deplin exploatată, una dintre cauze fiind lipsa suportului electronic necesar. Suportul și asistența financiară a UE trebuie asigurate cât mai repede posibil.
8. (acordarea unei valori mai mari drepturilor fundamentale și garanțiilor procedurale) Orice progres tehnologic este salutar în măsura în care nu periclitează drepturile fundamentale. În

¹ Comisia LIBE sprijină acest proiect și își exprimă speranța că, la punerea în funcțiune a acesteia se va ține seama de avizul său din 15 septembrie 2008 referitor la propunerea ECRIS.

² Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 2 septembrie 2008 privind inițiativa Regatului Belgiei, Republicii Cehe, Republicii Estonia, Regatului Spaniei, Republicii Franceze, Republicii Italiene, Marelui Ducat al Luxemburgului, Regatului Țărilor de Jos, Republicii Austria, Republicii Polone, Republicii Portugheze, Republicii Slovenia, Republicii Slovace și a Regatului Suediei în vederea adoptării unei decizii a Consiliului privind consolidarea Eurojust și modificarea Deciziei 2002/187/JAI (P6_TA(2008)0384).

baza acestui considerent, la elaborarea și aplicarea strategiei și a planului de acțiune trebuie să se acorde atenție respectării drepturilor fundamentale și, în special, garanțiilor procedurale și protecției datelor, acordându-se cetățenilor Uniunii Europene dreptul de acces la informațiile stocate și utilizate în comun de autoritățile competente și informații cu privire la căile de atac aflate la dispoziția lor. O adevărată strategie e-justiție nu poate funcționa fără armonizarea garanțiilor procedurale și a garanțiilor de protecție adecvată a datelor în domeniul cooperării în materie de justiție penală.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	4.11.2008
Rezultatul votului final	+: 23 -: 0 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Catherine Boursier, Mihael Brejc, Kathalijne Maria Buitenweg, Maddalena Calia, Michael Cashman, Giusto Catania, Jean-Marie Cavada, Elly de Groen-Kouwenhoven, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Armando França, Urszula Gacek, Jeanine Hennis-Plasschaert, Javier Moreno Sánchez, Rareș-Lucian Niculescu, Maria Grazia Pagano, Inger Segelström, Csaba Sógor, Vladimir Urutchev, Manfred Weber, Renate Weber
Membri supleanți prezenți la votul final	Adamos Adamou, Marco Cappato, Sophia in 't Veld, Luca Romagnoli
Membri supleanți [articolul 178 alineatul (2)] prezenți la votul final	Fernand Le Rachinel